

מתני' שם: לפיכך הרבה להם תורה ומצות.

גליון: עיין בפיה"מ שם, ועיין במה דפליגי בסנהדרין דף ק"א רבי יוחנן וריש לקיש ט, וכירושלמי סוף פ"א דקידושין י.

רש"י ד"ה לזכות את ישראל וכו' שלא היה צריך לצוות וכו' על שקצים ונבילות שאין לך אדם שאינו קץ בהן וכו'.

גליון: עיין ע"ז דף כ"ו ע"ב יא דהוה מין בכמה אבל לא באחד דרצה לטעום טעם דאיסור, ובהוריות דף י"א ע"ש יב, וב"מ דף ס"א יג, וע"ז דף ס"ח יד, ובמה דפליגי בתוספתא הוריות טז.

ח' וז"ל הפה"מ ש' כאן: כי המצות בהיותם הרבה אי אפשר שלא יעשה אדם בחייו אחת מהם על מתכונתה ושלמותה ובעשותו אותה המצוה תחיה נפשו באותו מעשה וכו' עיי"ש.

ט' שם ע"א: לכן הרחיבה שאל שאל נפשה ופערה פיה לבלי חוק, אמר ריש לקיש למי שמשיר אפילו חוק אחד, אמר רבי יוחנן וכו' אלא אפילו לא למד אלא חוק אחד, ראה לקמן דף כ"ד ע"א גליון ד"ה עיין סנהדרין.

י' שם ה"י: דרש בן עזאי זבובי מות יבאיש שמן רוקח אילו זבוב אחד שמת אין מבאיש שמן רוקח וזה ע"י חטא אחד שחטא איבד כל זכויות שבידו, דרש ר"ע לכן הרחיבה שאל נפשה ופערה פיה לבלי חוק לבלי חוקים אין כתיב כאן אלא לבלי חוק למי שאין בידו מצוה אחת שיסייע לו לכף זכות.

יא' שם בגמ': איתמר מומר פליגי רב אחא ורבינא, חד אמר לתיאבון מומר, להכעיס מין הוי, וחד אמר אפילו להכעיס נמי מומר אלא איזהו מין זה העובד עכו"ם, מיתבי אכל פרעוש אחד או יתוש אחד הרי זה מומר והא הכא דלהכעיס הוא וקחני מומר, התם בעי למיטעם טעמא דאיסורא (לא להכעיס אלא מתאוה לטעום לפי שאין ישראל טועמו מעולם, רש"י). — וזה באכל רק אחד אבל אם אכל הרבה דכבר טעם טעמו אז הוא להכעיס והוי מין.

יב' שם בהוריות דף י"א ע"א איתא גמרא הג"ל רק בשינוי לשון קצת, והכי איתא התם: חד אמר לתיאבון מומר להכעיס צדוקי וכו' והא הכא דלהכעיס הוא (דלאו מידי דבר מיכל הוא, רש"י). וכו' התם דאמר אטעום טעם דאיסורא, ע"כ.

יג' שם: דתנא דבי ר' ישמעאל אמר הקב"ה אילמלא העליתי את ישראל ממצרים אלא בשביל דבר זה שאין מטמאין בשרצים דיי, א"ל ומי נפיש אגרייהו טפי מרביית ומציצית וממשקלות, א"ל אע"ג דלא נפיש אגרייהו טפי מאיסי למכליגהו.

גמרא: רב אשי אמר אפילו תימא רבנן זה עיקר זרנו בידי אדם וזה עיקר זרנו בידי שמים.

גליון: באמת נ"מ הך דר' חנינא בן גמליאל להך דסנהדרין דף פ"א ע"ב גבי כפרה טז הא כיון דרק מלקות של כרת וכאן נפטור מכרת, וכן נ"מ לשיטת הירושלמי אם מויד במלקות ושוגג בכרת עם התראה ודאי דחייב קרבן לשיטת הירושלמי תרומות יז, מ"מ הא מייתי חטאת על דבר דלא חייב כרת, וצ"ל דלא משום החיוב של כרת רק משום הדיון, אך הרמב"ם לא ס"ל כן עיין בהל' סנהדרין יח, וכן נ"מ אם כשר לעדות במלקות לבד בלא תשובה יט, ועיין מ"ש בהל' שבועות גבי שבועת שקר ובהל' עדות כזה ואכמ"ל, ובהל' טוען גבי חשוד על שבועה, ועיין כאן בפה"מ ש"ס.

יד' שם ע"ב: אמר להו רב ששת בעלמא סבר רב נותן טעם לפגם מותר, והכא (בעכברא בשיכרא) חידוש הוא דהא מימאס מאיס ובדילי אינשי (ובלאו אזהרה בדילין אינשי מיניה ולמה ליה דאזהר רחמנא עליה וכו') ואפילו הכי אסריה רחמנא, הלכך נוטל"פ נמי אסור.

טז' שם פ"א—ד: האוכל שקצים זה מומר וכו' רשב"א אומר אף העושה דבר שאין היצר תאב לו, ע"כ. ובמנ"ב: דת"ק מיירי רק ברוצה לטעום טעמא דאיסורא, טז' שם בגמ': משום דלקה ושנה בית דין כונסין אותו לכיפה, אמר ר' ירמיה אמר ריש לקיש הכא במלקיות של כריתות עסקינן דגברא בר קטלא הוא (בידי שמים יכרתוהו) וקרובי הוא דלא מיקרב קטליה (עדיין לא נתקרב מיתתו) וכיון דהא מוותר לה נפשית (דמפקיר עצמו לעבירות) מקרבינן ליה לקטליה עילויה.

יז' שם פ"ו ריש הלכה א': הויד בחלב ושגג בקרבן (כן הוא גירסת הפנ"מ) מתרין בו ולוקה ומביא קרבן, ע"כ. וא"כ לרחב"ג דבמלקות נפטור מכרת לא יתחייב קרבן, ועל זה כתב דלא משום החיוב כרת בפועל הוא מביא קרבן אלא דאם הוא עבר על חטא שחייבין עליו כרת חייב בקרבן אף שנפטור מהכרת ע"י המלקות.

יח' שם פט"ז ה"ז: אף כל מחייבי כרת שלקו נפטרו מידי כריתתן ובכל זאת פסק הרמב"ם שם בפ"ח ה"ד: מי שלקה בבית דין על איסור כרת ולקה פעם שניה על אותו כרת עצמו אם אכל פעם שלישית מכניסין אותו לכיפה.

יט' ראה לעיל עמו' א' אות כו.
כ' וז"ל: כבר הקדמנו כי המלקות עם התשובה יכפר הכרת, ע"כ. ולהלן מבאר מרן ז"ל שלפ"ז בשנה ושילש דנתברר דלא היה תשובה מעליא הרי לא נתכפר החיוב כרת ולהכי מכניסין אותו לכיפה, וראה בצ"פ הל' תרומות פ"ד צד לג, והריטב"א כאן כתב מה שאמרו בגמרא שחבריו חולקים עליו, הוינו שסבירא להו שיש מלקות בחייבי כריתות, ואין המלקות פוטרות מכרת, וראה